

Pravěké hradiště Šumárník

Kněždub, okr. Hodonín, Jihomoravský kraj

1450 – počátek 6. století př. Kr.

1 km

Navigační bod: N 48°51'59.50",
E 17°23'40.98".

Přístup: Z Kněždubu po trase *Šumárnické naučné stezky* přibližně 2 km k rozcestníku Kněždubský háj, který se nachází těsně pod vrcholem kopce s hradištěm; nebo po stejné stezce asi 2,5 km z Tvarožné Lhoty.

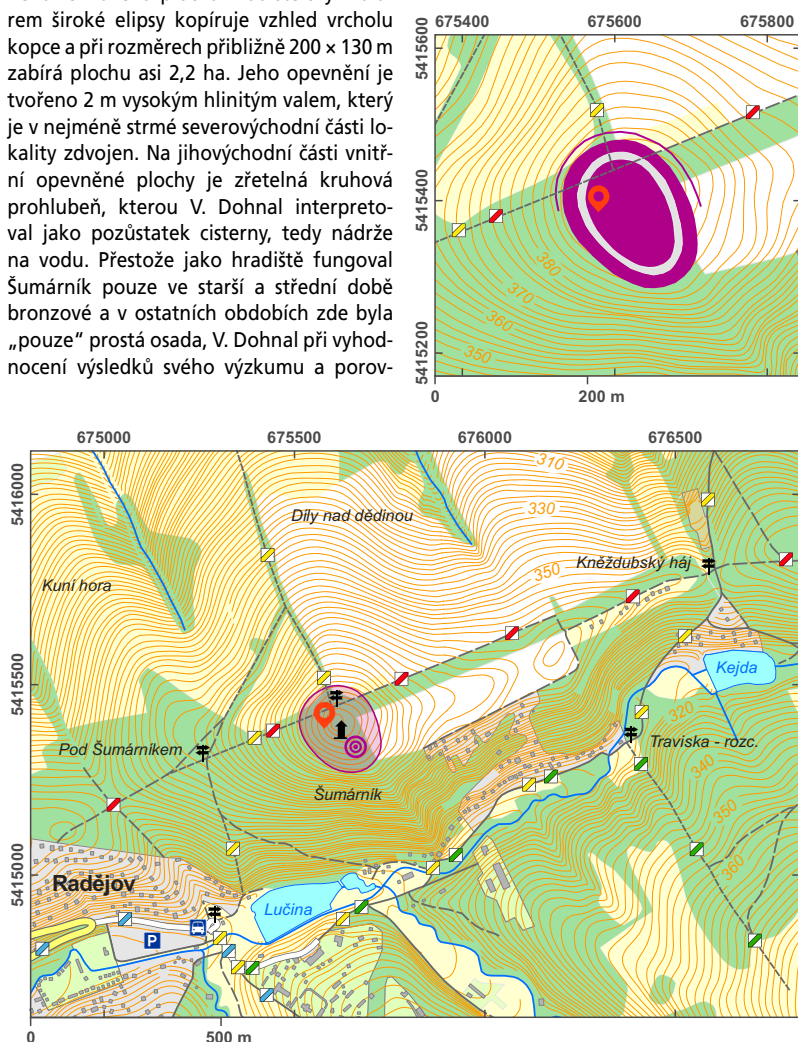
Význam: Hradiště ze starší a střední doby bronzové situované na přechodu kopcovité krajiny a nížiny, s dobrou dostupností směrem na Moravu i na Slovensko, a následně využití této výhodné polohy v mladším období. Ve starší době železné, v období kalenderberské kultury, patrně sídliště na spojnici západního a východního kulturního okruhu a zároveň důležitý bod na trase dálkového obchodu.

Historie: *Hradiště bylo jako pravěká lokalita známo velmi brzy, již v roce 1838 se o něm zmiňuje G. Wolny, který zde uvádí *valy. V roce 1888 popisuje K. J. Maška nálezy bronzů a v roce 1902 jej uvádí I. L. Červinka. Dlouho bylo hradiště mylně považováno za slovanské nebo dokonce středověké. Tento názor byl překonán až díky výsledkům *archeologického výzkumu V. Dohnala z let 1960–1964, který přispěl ke správnému časovému zařazení hradiště a určení funkce lokality. Kromě plošného a sondážního odkryvu ve východní části vnitřní plochy hradiště provedl V. Dohnal na třech místech fortifikace řez valem. Bylo zjištěno osídlení v různých obdobích pravěku. Prvními obyvateli byl lid kultury únětické ze starší doby bronzové, následuje osídlení kultury věteřovské z téhož období. Dále byly nalezeny doklady osídlení mo-

hylové kultury ze střední doby bronzové, velatické fáze kultury středodunajských popelnicových polí z mladší doby bronzové a kalenderberské kultury z doby halštatské. Výzkum *opevnění přinesl zjištění, že většina výše uvedených kultur používala lokalitu jako prosté neopevněné sídliště. Jako opevněné hradiště fungoval Šumárník pouze ve starší a střední době bronzové.

Popis: Hradiště leží v nadmořské výšce 399 m na jednom z kuželovitých vrcholů Bílých Karpat, se svahy strmě padajícími k řece Radějovce. Lokalita je v západní části pokryta lesem, ve východní části je zatravněna. Ohrazená plocha hradiště svým tvarem široké elipsy kopíruje vzhled vrcholu kopce a při rozměrech přibližně 200 × 130 m zabírá plochu asi 2,2 ha. Jeho opevnění je tvořeno 2 m vysokým hlinitým valem, který je v nejméně strmé severovýchodní části lokality zdvojen. Na jihovýchodní části vnitřní opevněné plochy je zřetelná kruhová prohlubeň, kterou V. Dohnal interpretoval jako pozůstatek cisterny, tedy nádrže na vodu. Přestože jako hradiště fungoval Šumárník pouze ve starší a střední době bronzové a v ostatních obdobích zde byla „pouze“ prostá osada, V. Dohnal při vyhodnocení výsledků svého výzkumu a porov-

nání širších souvislostí došel k názoru, že naleziště zřejmě hrálo důležitou roli také ve starší době železné, kdy bylo osídleno lidem kalenderberské kultury, běžné spíše na Slovensku. Výšinné sídliště bylo v té době znovu osídleno díky výhodné strategické poloze na přechodu kopcovité krajiny a nížiny, s dobrou dostupností směrem na Moravu i na Slovensko. Proto mohl být Šumárník jedním z důležitých bodů v blízkosti dálkové stezky, spojující západní a východní sídelní oblasti kultury starší doby železné. Tento názor podporují i nálezy ze dvou nedalekých současných pohřebišť, které vykazovaly západní i východní prvky. Na kopci je umístěna expozice dřevěných soch představujících dávné obyvatele hradiště a rekonstruovaná strážní věž. [dv]

↑ Kněždub. Pohled na val hradiště. Foto F. Kostrouch 2014

↑ Letecký pohled na lokalitu. Foto M. Bálek 2000

Literatura: Dohnal 2003; Sklenář – Sklenářová – Slabina 2002; Čižmář 2004.

Okolí:

(1) Hrubá Vrbka (HO), pravděpodobné místo tvrze a zaniklé středověké vsi Vojšice: N 48°51'18.07", E 17°25'54.30" (3 km).

(2) Javorník nad Veličkou (HO), pravěké hradiště: N 48°51'17.34", E 17°33'40.35" (12,3 km).

(3) Suchov (HO), zaniklý hrádek Kanšperk: N 48°54'8.27", E 17°33'40.24" (12,1 km).

(4) Kuželov (HO), větrný mlýn tzv. holandského typu z poloviny 19. století: N 48°51'9.85", E 17°29'44.98" (7,6 km).

(5) Kněždub (HO), Muzeum slováckých umělců: N 48°53'11.94", E 17°23'48.63" (2,3 km).